

Rek. 3/2017/velfærd D 2017

Tidigare nummer	A 1714/velfærd
Behandlas i	Utskottet för välfärd i Norden

Utskottet för välfärd i Nordens betänkande över

Politisk dialog om Norden i samlet kamp mod antimikrobiel resistens**Förslag**

Utskottet för välfärd i Norden föreslår att

Nordiska rådet efter genomförd politisk dialog anser Rek. 3/2017 som *slutbehandlad*

Bakgrund

Rekommandationen har følgende formulering:

Nordisk råd rekommanderer Nordisk ministerråd

at støtte op om Nordisk Råds hvidbog; "Norden i samlet kamp mod antimikrobiel resistens" både politisk ved at initiere de konkrete tiltag, og økonomisk ved at afsætte nødvendige midler til at realisere målene.

at udbrede Nordisk Råds hvidbog; "Norden i samlet kamp mod antimikrobiel resistens" til relevante samarbejdsfora på nordisk, europæisk og internationalt plan.

Politisk dialog

Nordiska ministerrådet för social- och hälsopolitik bjöd in Nordiska rådet till politisk dialog om den upprätthållna rekommendation 3/2017 *Norden i samlet kamp mod antimikrobiell resistens* den 22 mars 2018 i samband med Ministerrådsmötet i Uppsala. Nordiska ministerrådets ordförande i form av Sveriges socialminister Annika Strandhäll (S) inledde med att tacka Nordiska rådet för att lyfta en sådan viktig fråga som antibiotikaresistens.

Nordiska rådets synpunkter

Nordiska rådets representanter i form av utskottet för välfärd i Nordens ordförande Bente Stein Mathisen (H) och utskottet för ett hållbart Nordens ordförande Lars Tysklind (L) presenterade därefter Nordiska rådets synpunkter:

Mathisen inledde med att notera att insatser mot den ökande antibiotikaresistensen

har varit på Nordiska rådets agenda sedan 2011 och bland de senaste initiativen anordnades en höring i december 2016 där nordiska experter diskuterade vilka åtgärder som behövs. Detta mynnade ut i Nordiska rådets vitbok *Norden i samlet kamp mod antimikrobiell resistens* med 12 konkreta förslag till nya nordiska initiativ.

Nordiska rådet ser positivt på de insatser som redan igångsatts, såsom exempelvis folkupplysningskampanjer (förslag 7) – även om det återstår att se resultatet av detta - och uppföljning kring antibiotikaresistens internationellt (förslag 11).

Dessutom är det glädjande att ett nordiskt erfarenhetsutbyte sker kring framtagande av nationella handlingsplaner, även om det dessvärre inte i nuläget finns några ambitioner om en gemensam nordisk handlingsplan. Från Nordiska rådets perspektiv bör en nordisk handlingsplan kunna göra tydliggöra vad de nordiska regeringarna vill åstadkomma gemensamt och med regelbunden rapportering förenklas uppföljning om man uppnår det man eftersträvar.

I förhållande till Nordiska ministerrådets svar mer övergripande, vill Nordiska rådet betona att de nordiska regeringarna tar tillvara på det tvärspektoriella nordiska samarbetet för gemensamma riktlinjer och avstamp för det internationella samarbetet. Här är det viktigt att Norden gemensamt ser på förebyggande insatser för att minska behovet av antibiotika, minskad användning av antibiotika (optimalt och rationellt användning) som främjar framtagande av ny antibiotika.

Vidare kan Nordiska rådet konstatera att Nordiska ministerrådet hänvisar till den nordiska strategiska arbetsgrupp och expertgrupp, som etablerats under Nordiska ministerrådet, för behandling av flertalet förslag. Nordiska rådet ser därmed fram emot att höra mer om arbetsgruppernas konklusioner.

Tysklind betonade frågans angelägenhet, då vi riskerar att stå utan fungerande antibiotika i en snar framtid om vi inte får vänt utvecklingen. Vidare hänvisades till antibiotikaresistens är ett område där humanhälsa, veterinärhälsa och miljö är sammankopplade då människors och djurs hälsa hänger samman (även benämnt One Health).

Nordiska ministerrådets synpunkter

Minister Strandhäll noterade också antibiotikaresistens som ett omfattande globalt hot, inte bara mot hälsan, utan betonade även de ekonomiska konsekvenser det kan innebära och konstaterade att frågan måste ses i sin helhet. Här är det tvärspektoriella *One Health* perspektivet är viktigt. Det är angeläget att agera internationellt.

Norden har en god position jämförelsevis och det pågår mycket arbete kring antibiotikaresistens i Norden och även europeiskt och vidare internationellt. Det nordiska samarbetet ska därmed säkerställa ett nordiskt mervärde. Nordiska rådets vitbok är angelägen och intressant. Nordiska ministerrådets strategigrupp och expertgrupp har påbörjat en genomgång av förslagen och kommer fortsatt att behandla frågorna framöver. Nordiska ministerrådet avser fortsätta arbetet kring antibiotikaresistens.

Islands hälsominister Svandís Svavarsdóttir (VG) tackade för initiativet och betonade att det är en viktig debatt och hänvisade till att expertgruppen behandlar de 12 förslagen för närvarande. Antibiotikaresistens kräver ett tätt samarbete i Norden och resten av världen. I Island arbetar en expertgrupp och myndigheter tillsammans för att strama åt användningen av antibiotika. Island har mindre antibiotika i djur, men större användning bland människor. Det är därför viktigt att upplysa och informera om antibiotikaresistens inom samhället. Vidare är det också angeläget att förebygga smittspridning genom vaccinering av djur och människor. Det är essentiellt att engagera oss tillsammans i dessa frågor – samarbetet i Norden och övriga världen.

Finlands social- och hälsovårdsminister Pirkko Mattila (Blå framtid) betonade också det angelägna i att arbeta sektorsövergripande mot antibiotikaresistens. Mattila betonade den internationella aspekten för ökad synlighet. Bland annat är Finland för nuvarande ordförande i Arktiska rådet, där man också genomför ett One Health-projekt. Det är också viktigt att lyfta frågan inom den Nordliga dimensionen. Finland stödjer Nordiska rådets förslag, däribland inte minst informationskampanjer.

Färöarnas hälsominister Sirið Stenberg (T) stödde Nordiska rådets förslag om en nordisk handlingsplan kring antibiotikaresistens. De multiresistenta bakterierna utgör ett stort hot, och Färöarna är sårbara då man sänder många patienter utomlands för behandling och kommer tillbaka med multiresistenta bakterier. På Färöarna byggs nu ett nytt sjukhus där man tänkt in i utformningen hur smittspridning kan förhindras. Men även primärvården har problem. Det är därför viktigt att reducera användningen av antibiotika och arbeta mer förebyggande. Stenberg noterade att på Färöarna har inte lantbruket inkluderats i den nationella planen mot antibiotikaresistens.

Danmarks äldreminister Thyra Frank (LA) noterade att antibiotikaresistens tas på allvar i Danmark och det görs en aktiv insats för att komma tillrätta med problematiken både nationellt och internationellt. Danmark stödjer det nordiska samarbetet på området och betonar det nordiska mervärdet. Frank ser fram emot att få ta del av strategigruppens analys av Nordiska rådets rekommendationer/förslag.

Ordförande Strandhäll informerade om processen kring Nordiska ministerrådets hantering av Nordiska rådets rekommendation. Strategigruppen mottog rekommendationen med de tolv konkreta förslagen i slutet av 2017 och gav expertgruppen i uppdrag att värdera förslagen och återkomma med förslag hur Nordiska ministerrådet bör hantera dem. Ett första svar från expertgruppen kom i februari 2018 med preliminära konklusioner, då de bad om mer tid för fortsatt analys av förslagen. Strategigruppen möts normalt en gång om året, men har under 2018 träffats i mars och planerar ytterligare ett möte i maj. Expert och strategigrupperna ska träffas efter sommaren.

Vidare noterade Strandhäll vad gäller de konkreta aktiviteterna inom det nordiska samarbetet kring antibiotikaresistens 2018-2020:

- att den nordiska kommunikationskampanjen kring antibiotikaresistens initierats av Norge och för närvarande deltar dessutom Sverige och Danmark. I tillägg avser Island och Finland att delta framöver,
- i juni planeras ett antibiotikaresistens-seminarium för att stärka det nordiska samarbetet

Strandhäll beskrev samarbetet som en flerstegsraket – dels ska den rent nordiska samarbetet aktiveras, dels har Norden en viktig roll att driva på internationellt.

Nordiska rådets avslutande kommentarer

Nordiska rådet välkomnade det stora engagemanget och enigheten om problemets art. Vidare noterades arbetet med de nationella handlingsplanerna runt om i Norden. Här upprepade Mathisen vikten av en gemensam nordisk handlingsplan med målsättningar och milstolpar för arbetet. Norden ligger i front, vilket ger oss en viktig roll att gemensamt driva frågorna och därmed sätta Norden på världskartan. De nordiska länderna har olika styrkor i kampen mot antibiotikaresistens och har därmed en möjlighet att lära av varandra – här kan en nordisk handlingsplan bidra till att stärka Nordens styrkeposition globalt. Nordiska rådet anser det viktigt att följa upp och föreslår att få träffas för att kunna följa utvecklingen av det nordiska antibiotikaresistens-samarbetet.

Tysklind understrykte att det nu sker en del globalt såsom exempelvis WHO's globala plan som även FAO och OIE anslutit sig till som den uppdaterad One Health-planen från 2017. Här gäller det nu att inte tappa farten, det nordiska, europeiska och internationella samarbetet hänger samman.

Nordiska ministerrådets avslutning

Ordförande Strandhäll noterade Nordiska rådets starka önskan om en nordisk handlingsplan. Nordiska ministerrådet vill gärna hålla en god dialog med Nordiska rådet om detta och föreslog att återkomma med en skriftlig redogörelse om ca ett år. Avslutningsvis noterades att kampen mot antibiotikaresistens fortsatt kommer att vara en viktig fråga – både här hemma och internationellt.

Utskottets synpunkter/konklusion

Nordiska rådets utskott för välfärd i Norden och utskott för ett hållbart Norden noterar engagemanget för frågorna hos de nordiska social- och hälsoministrarna. Ett starkt politiskt ledarskap är nödvändigt för att hantera den komplexa problematiken som antibiotikaresistens utgör.

Det är positivt att en del konkret verksamhet är i gång, och det är angeläget att det tvärsaktoriella nordiska samarbetet i expertgruppen och strategigruppen utvecklas och konkretiseras framöver. Förhoppningsvis bidrar de 12 förslagen från Nordiska rådets vitbok till att det nordiska samarbetet vidareutvecklas. Det är glädjande att Nordiska ministerrådet vill tillmötesgå Nordiska rådets önskan om att få möjlighet att följa upp kring detta genom en skriftlig redogörelse inom ca ett år.

Även om denna rekommendation nu avslutas formellt, kommer Nordiska rådet fortsatt att driva frågan om gemensamma insatser mot antimikrobiell resistens. Närmast

anordnas bland annat ett seminarium i Europaparlamentet i samarbete med svenska Europaparlamentariker Frederick Federley (C)/ALDE-gruppen, den 25 april 2018. Vidare avser Nordiska rådet att noga följa utvecklingen av det nordiska samarbetet på området.

Akureyri, 10 april 2018

Anna-Maja Henriksson (sv)

Axel Jonsson (ÅF)

Bente Stein Mathisen (H)

Cassandra Sundin (SD)

Grunde Almeland (V)

Helge André Njåstad (FrP)

Jenis av Rana (Mfl.)

Johan Andersson (S)

Karen J. Klint (S)

Kimmo Kivelä (Blå)

Krista Mikkonen (Gröna)

Lennart Axelsson (S)

Mika Raatikainen (saf)

Pål Jonsson (M)

Steinunn Þóra Árnadóttir (VG)

Ulf Leirstein (FrP)

Øyestein Langholm Hansen (A)

Åslaug Sem-Jacobsen (Sp)